

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри

підприємництва і торгівлі

Протокол № 19 від «20» червня 2017

Зав. кафедри

О.Є. Бавико

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

«УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА»

Кількість кредитів ECTS 6

Розробник:

Лохман Н.В., доцент кафедри підприємництва і
торгівлі, к.е.н., доцент

2017 - 2018 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова / вибіркова дисципліна	Обов'язкова дисципліна
Семестр	2
Кількість кредитів	6
Загальна кількість годин	180
Кількість модулів	1
Лекції, годин	36
Практичні/ семінарські, годин	36
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	108
Тижневих годин для денної форми навчання:	10
аудиторних	4
самостійної роботи студента	6
Вид контролю	Екзамен

2. Мета та завдання дисципліни

Мета - формування теоретичних, методичних і практичних навичок і підходів до оцінки і управління вартістю підприємства в сучасних умовах

Завдання - поглиблення розуміння сутності вартості підприємства як об'єкту оцінювання; формування знань щодо основних підходів до оцінки вартості підприємства; поглиблення розуміння вартісного підходу до управління підприємством; поглиблення розуміння факторів, що впливають на показник вартості бізнесу

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	У тому числі			
		л	п/с	лаб	сам. робота
1	2	3	4	5	6
Модуль- 1					
Змістовий модуль 1: ВАРТІСТЬ БІЗНЕСУ ТА ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ЇЇ ОЦІНКИ					
Тема 1. Вартість підприємства як об'єкт оцінювання	18	4	4		10
Тема 2. Основні підходи до оцінки вартості підприємства	22	4	4		14
Тема 3. Комплексний метод оцінки вартості підприємства	22	4	4		14
Тема 4. Оцінка підприємства як майнового комплексу	22	4	4		14
Разом за 1 модуль	84	16	16		52

Змістовий модуль 2: ПРОЦЕС УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА					
Тема 5. Теоретичні концепції управління вартістю підприємства	22	4	4		14
Тема 6. Вартісний підхід до управління підприємством	22	4	4		14
Тема 7. Фактори, що впливають на показник вартості бізнесу	26	6	6		14
Тема 8. Основні показники ефективності управління вартістю підприємства	26	6	6		14
Разом за 2 модуль	96	20	20		56
Усього годин	180	36	36		108

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема заняття	Кількість годин
1	Практичне заняття - Сучасні підходи до оцінки вартості підприємства	4
2	Практичне заняття - Визначення вартості підприємства за доходним підходом	4
3	Практичне заняття - Застосування витратного підходу до оцінки вартості підприємства	4

4	Практичне заняття - Застосування комплексного підходу до оцінки вартості підприємства	4
5	Практичне заняття - Застосування закордонного досвіду при оцінці вартості підприємства	4
6	Практичне заняття - Застосування вартісного підходу до управління підприємством	4
7	Практичне заняття - Оцінка факторів, що впливають на показник вартості бізнесу	6
8	Практичне заняття - Оцінка показників ефективності управління вартістю підприємства	6

5. Індивідуальні завдання

- 1 Підготовка інформаційного забезпечення оцінки вартості обраного підприємства
- 2 Ретроспективний аналіз діяльності підприємства
- 3 Підготовка пояснювальної записки за результатами проведеної оцінки вартості підприємства з використанням різних підходів і методів
- 4 Обґрунтування ринкової вартості підприємства

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. ВАРТІСТЬ БІЗНЕСУ ТА ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ЇЇ ОЦІНКИ			
Тема 1. Вартість підприємства як об'єкт оцінювання	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: види вартості за Національними стандартами. Джерела [3, 5, 6, 9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Підготовка реферату за темою Виступ з доповіддю за темою
Тема 2. Основні підходи до оцінки вартості підприємства	14	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: принципи оцінки вартості бізнесу. Джерела [1, 2, 3, 9] 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Підготовка реферату за темою Виступ з доповіддю за темою
Тема 3. Комплексний метод оцінки вартості підприємства	14	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: визначення вартості підприємства з використанням порівняльного підходів. Джерела [2, 3, 4, 5]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Підготовка реферату за темою Виступ з доповіддю за темою
Тема 4. Оцінка підприємства як майнового комплексу	14	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: визначення вартості землі. Джерела [3, 5, 6, 9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Підготовка реферату за темою Виступ з доповіддю за темою
Разом за змістовим модулем 1	52		

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 2. УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА			
Тема 5. Теоретичні концепції управління вартістю підприємства	14	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: основні етапи еволюції концепцій управління вартості підприємства . Джерела [1, 3, 4, 6, 7]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Підготовка реферату за темою Виступ з доповіддю за темою
Тема 6. Вартісний підхід до управління підприємством	14	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: обґрунтування вибору моделі оцінки вартості підприємства. Джерела [1, 2, 5, 6]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Підготовка реферату за темою Виступ з доповіддю за темою
Тема 7. Фактори, що впливають на показник вартості бізнесу	14	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: макро та мікрочинники, що впливають на вартість підприємства. Джерела [5, 6, 7, 8, 9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Підготовка реферату за темою Виступ з доповіддю за темою
Тема 8. Основні показники ефективності управління вартістю підприємства	14	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: соціально-економічна ефективність вартості підприємства. Джерела [2, 5, 6, 7]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Підготовка реферату за темою Виступ з доповіддю за темою
Разом за змістовим модулем 2	56		

7. Результати навчання

1	Здатність продемонструвати знання та розуміння основ управління проектами, управління вартістю підприємства, інтелектуального бізнесу, соціальної відповідальності бізнесу з метою освоєння міждисциплінарних підходів і розширення потенційних галузей/сфер працевлаштування магістрів з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності за спеціалізацією «Антикризове управління підприємствами»
2	Здатність використовувати сучасні технічні засоби, інформаційно-комунікаційні технології, прикладне програмне забезпечення галузей економічного управління підприємства у професійній діяльності
3	Оволодіння стійкими навичками працювати самостійно (дипломна робота), або в групі (тренінги, включаючи навички лідерства при їх виконанні), уміння отримати результат в рамках обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність та унеможливлення плагіату

8. Форми навчання

Лекції, практичні заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійно опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури).

9. Методи оцінювання

Екзамен

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюється у випадку проведення екзамену: на протязі семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів)

Оцінювання протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Задачі, завдання, кейси тощо	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Сума балів
Модуль 1						
Змістовий модуль 1						
Тема 1		1	1			2
Тема 2		2	2			4
Тема 3		2	2			4
Тема 4		2	2			4
Разом змістовий модуль 1		7	7	5	5	24
Змістовий модуль 2						
Тема 1		2	2			4
Тема 2		2	2			4
Тема 3		2	2			4
Тема 4		2	2			4
Разом змістовий модуль 2		8	8	5	5	26
Разом						50

Оцінювання студентів при проведенні екзамену з використанням

Оцінка на підсумковому контролі складається з двох елементів:

0-40 балів - теоретична частина (тестування);

0-10 балів – практична частина (розрахункове завдання).

Набрані бали за виконання теоретичної та практичної частин сумуються. Сума складає загальну кількість балів, отриманих за екзамен.

Теоретична частина екзамену включає тестові завдання (40 тестових завдань).

Оцінювання тестових завдань (40 тестових завдань по 1 балу) проводиться на основі інформації, яку надає комп'ютер за результатами тестування (кількість правильних відповідей). Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в один бал.

Загальне оцінювання теоретичної частини екзамену відбувається шляхом підбиття підсумку або сумування балів, які набрали студенти під час тестування.

Оцінювання результатів виконання практичної частини (1 розрахункове завдання на 10 балів) здійснюється відповідно до шкали оцінювання практичної частини.

Шкала оцінювання практичної частини	
Сума балів	Критерії оцінювання
10	Завдання виконано у повному обсязі, відповідь обґрунтована, висновки і пропозиції аргументовані, розрахунки правильні, оформлення відповідає вимогам
7	Завдання виконано у повному обсязі, але допущено незначні неточності в розрахунках або оформленні, прийняті рішення недостатньо аргументовані
4	Завдання виконано не менше ніж на 70% при правильному оформленні або не менше ніж на 80%, якщо допущені незначні помилки в розрахунках чи оформленні
0-3	Завдання виконано менше ніж на 70%, допущені помилки в розрахунках чи оформленні, прийняте рішення не аргументовано

Оцінювання студентів при проведенні екзамену без використання

Оцінка на підсумковому контролі складається з двох елементів:

0-40 балів - теоретична частина (тестування);

0-10 балів – практична частина (розрахункове завдання).

Набрані бали за виконання теоретичної та практичної частин сумуються. Сума складає загальну кількість балів, отриманих за екзамен.

Теоретична частина екзамену включає тестові завдання (40 тестових завдань). Оцінювання тестових завдань (40 тестових завдань по 1 балу) проводиться на основі підрахунку кількості правильних тестів. Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в один бал.

Загальне оцінювання теоретичної частини екзамену відбувається шляхом підбиття підсумку або сумування балів, які набрали студенти під час тестування.

Оцінювання результатів виконання практичної частини (1 розрахункове завдання на 10 балів) здійснюється відповідно до шкали оцінювання практичної частини.

Шкала оцінювання практичної частини	
Сума балів	Критерії оцінювання

10	Завдання виконано у повному обсязі, відповідь обґрунтована, висновки і пропозиції аргументовані, розрахунки правильні, оформлення відповідає вимогам
7	Завдання виконано у повному обсязі, але допущено незначні неточності в розрахунках або оформленні, прийняті рішення недостатньо аргументовані
4	Завдання виконано не менше ніж на 70% при правильному оформленні або не менше ніж на 80%, якщо допущені незначні помилки в розрахунках чи оформленні
0-3	Завдання виконано менше ніж на 70%, допущені помилки в розрахунках чи оформленні, прийняте рішення не аргументовано

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
59-30	FX	2, «незадовільно»
0-29	F	

11. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки з вивчення дисципліни
2. Комплекти індивідуальних завдань
3. Навчальна та наукова література, нормативні документи

12. Рекомендована література

Основна

1. Бачевський, Б. Є. Потенціал і розвиток підприємства [Текст]: навч. посіб. / Бачевський, Б. Є., Заблудська І. В., Решетняк О. О. - К. : Центр учбової літератури, 2009. — 400 с.
2. Кучеренко, В. Р. Оцінка бізнесу та нерухомості [Текст]: навч. посіб. / Кучеренко В. Р., Квач Я. П., Сментина Н. В. та ін. — К. : Центр учбової літератури, 2009. — 200 с.
3. Момот Т. Оценка стоимости бизнеса: современные технологии [Текст]: навч. посіб. / Т. Момот. – Х. Фактор, 2007. -224 с.
4. Потенціал підприємства: формування та оцінка [Текст]: навч. посіб. для вищ. навч. закл. / О.К.Добикіна [та ін.]. - К.: Центр учбової літератури, 2007.-208 с.
5. Дамодоран А. Инвестиционная оценка. Инструменты и техника оценки любых активов [Текст]: пер.с англ. / Дамодоран А. – М.: Альбина Бизнес Букс, 2004. -1342 с.

- 6 Костирко Р.А. Комплексна оцінка вартості підприємства [Текст]: Монографія / за заг. ред. докт. екон. наук, академіка НАН України М.Г.Чумаченка, 2-ге видан., перероб. і доп.-Х.:Фактор, 2008.-278 с.
- 7 Коупленд Т. Стоимость компании: оценка и управление [Текст] / Т. Коупленд, Т. Колер, Дж. Мурин. - М.: ЗАТ «Бизнес-олимп-бизнес», 2004.-576 с.
- 8 Пазинич В.І., Оцінка об'єктів нерухомості [Текст]: навч.пос.(для студ.вищ.навч.закл) / В.І.Пазинич. - К.:Центр учбової літератури, 2009. -434 с.
- 9 Яшкіна Н.В. Оцінка бізнесу [Текст]: навчальний посібник / Н.В. Яшкіна. - К.: Алерта, 2010.- 440 с.
- 10 Березін, О. В. Управління потенціалом підприємства [Текст]: навч. посібник / О. В. Березін, С. Т. Дуда, Н. Г. Міценко. - Львів : Магнолія-2006, 2011. - 308 с.

Допоміжна

- 1 Сівець С.О. Особливості моделювання оцінки ринкової вартості об'єктів нерухомості [Текст]/ С.О. Сівець, Ю.В. Жданова //Держава і регіони.-2008-№1.- С.317-319
- 2 Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» від 12.07.2001 р. №2658-III.
- 3 Національний стандарт № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 10.09.2003 р. №1440
- 4 Національний стандарт № 2 «Оцінка нерухомого майна», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2004 р. №1442
- 5 Національний стандарт № 3 «Оцінка цілісних майнових комплексів», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 29.11.2006 р. №1655
- 6 Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Національного стандарту №4 "Оцінка майнових прав інтелектуальної власності" від "03" жовтня 2007 року
- 7 Господарський кодекс України від 16.01.2003 п., № 436 –IV //Відомості Верховної Ради України 2003 р., №18-22.

Інформаційні ресурси

- 1 Словник економічних термінів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://www.bank24.ru/glossary/>>
- 2 Фінансова звітність українських компаній [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://www.istock.com.ua>>
- 3 Фінансова звітність зарубіжних компаній [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://www.corporateinformation.com>>
- 4 Фінансовий аналіз українських компаній [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://www.sokrat.kiev.ua>>
- 5 Фінансовий аналіз українських компаній [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://www.ukrtrust.com>>
- 6 Фінансовий аналіз українських компаній [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://www.atlanta.com.ua>>
- 7 Фінансовий аналіз українських компаній [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://www.art-capital.com>>
- 8 Фінансовий аналіз українських компаній [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://www.vk-brok.kiev.ua>>

- 9 Фінансовий аналіз при банкрутстві підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
< <http://www.bankruptcy.com.ua> >